

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE
SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 16. Utkommer hvarje Söndag. Götheborg den 15 April 1855. Pris för år: 6 R:dr 32 sk. B:co. IX årgången.

M. Minié.

Uppfinnaren af Miniégeväret.

Det är en egen omständighet, att en mans bana, hvars uppfinning har framkallat en betydlig revolution sättet att föra krig, ända till denna dag är nästan obekant för större delen af publiken. Det vapen, som M. Minié uppfunnit, har burit hans namn kring alla verldsdelar. Slagen vid Alma och Inkerman vunnos till en del genom denna hans uppfinning. Vid belägringen af Sebastopol har den gjort de största tjänster. Amerikanerna

beväpna dermed hela sin här. Slutligen gå i detta ögonblick från Frankrike fyra millioner patroner för miniégevär till Krim, för att begagnas af de franske tiraljörerna till att undanskjuta de ryske artilleristerna från fästningens kanoner. Men den, som uppfann detta fruktansvärda gevär, blef intills nu obekant.

Låtom oss nu vända oss ifrån Tauriens slagfält till Vincennes fästning. Igenom de tunga mörka portarne, som bevakas af de berömde Vincenner jägarne, träder man in i fästningen. Utan att bry oss

om att betrakta de pyramider af kanonkolor, som äro uppstaplade på gårdarne, eller de hundratusentals gevär, som tyghuset innehåller och utan att kasta mera än en flyktig blick på det Frankrike, som här i marmor gråter öfver hertigen af Enghiens död, vända vi oss åt en lång rad af enkla byggnader till höger, hvar-est "chef du tir" bor. Här lefver, innesluten i sitt arbetsrum, Esquadronschefen Minié, tyst arbetande, obemärkt, vanligen sysselsatt i lediga stunder med att inöfva eleverna i sin konst. Sedan fjorton år och under hans ögon hafva dessa fruktansvärda bataljoner blifvit inöfvade, som nu utgöra franska härens heder. Han började sin bana som simpel soldat, i det han temligen ung inträdde som frivillig i franska arméen. Långsamt steg han i de grader, som ligga emellan simpel soldat och ryttmästare. Hans uppfinningar ha ofta bragt honom förargelser och hutleri, men ännu icke hälften af den belöning, som med rätta tillkom honom. Under Ludvig Philip, då trefärgade fanan knappt tycktes tjenlig till något bättre än till bordtäckte eller näsduk för börsmäklarne, och då de känslofulle fredsvännerna helst hade förvandlat alla värjor till plogjern och alla bösspipor till gasrör, kunde Minié från styrelsens högre sferer alls icke hoppas något erkännande. Men hans bemödanden voro i första rummet icke heller beräknade på den vinst de kunde inbringa honom, utan, likasom alle store uppfinnare, af kärlek för sjelfva saken. Han lesde blott för denna enda idé och började dermed, att han studerade allt, som inom området af densamma före honom hade blifvit uträttadt. Han gjorde otaliga försök i utförandet af det, som föresväfvade honom, och ehuru de ofta misslyckades, gjorde han derunder flera steg till sitt ändamåls vinnande. Hvarje misslyckande var tillika en lärospån. Han hade att kämpa med en artillerikommission, som satte sig emot hvarje förändring af det hittills bestående, som icke helt och hållet motsvarade

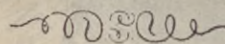
deras åsikter och hyllade till och med den tron, att det vore en förseelse mot subordinationens lagar, om en underordnad hade större talent och insigt än hans förman. Hans kamp med försvararne af det gamla blef häftigare, och då den slutligen hade nått sin höjd, erfor Minié, att han skulle afskedas ur tjensten. I detta kritiska ögonblick lade sig dock en högre hand emellan. Uppfinnaren af det på långt håll träffande geväret hade tillvunnit sig en mans välvilja, som nu är en landsförvist, men den tiden en prins af det regerande huset och ofta kom till Vincennes. Denne prins' inflytande hade han att tacka för uteblifvandet af hans väntade afsked, en bemedling till förmån för talenten, som gör Ludvig Philips yngste son all heder.

Under hans beskydd fortsatte Minié sitt studium och egnade sig helt och hållet åt försök med skjutvapen. Emellertid lyckades det honom först år 1848 att hinna till något resultat af vikt. Från denna tid tills nu hafva förbättringarne med geväret, den koniska kulan och miniépatronen sysselsatt hela den militäriska världens uppmärksamhet. Värdet af hans upptäckter erkändes äfven snart i utlandet. Flere gånger instälde sighos honom spekulanter för att köpa hans hemlighet. Tvenne gånger infunno sig ryske agenter, för att, under löfte om öfverstelöjtnants grad, en väl inträttad verkstad och stor lön, locka honom till Petersburg. Men Minié bortvisade alla dessa löften på ett sätt, som ländar honom till mycken heder. Han förklarade, att han var soldat och fransman, att han arbetade icke ensamt för vinningens skull och att han var af den tanke, att hvarje hans uppfinning tillhörde statens öfverhufvud, som han hade svurit trohetens ed.

Bifogade porträtt togs för några dagar sedan i Miniés verkstad, der han var omgifven af alla slags ofullbordade vapen, högar af kulor och kulformer och alla slags verktyg. Om resultatet af de vapen, som i en framtid skola utgå från denna verkstad, kan man naturligtvis nu ej beräkna. Om redan hans nu i Frankrike och England införda gevär ha gjort underverk, hvad kommer man väl då en gång att säga om det förfärliga krigsverktyg, som han med det första tänker att framlägga för kejsaren? I det han höll detta i handen och

pekade på dess mechanism, försäkrade han referenten, att han med detsamma hade aflossat 20 skott i minuten. Likaledes visade han den korrespondent, som vi hafva att tacka för denna skiss, en massa kägelformiga, runda, päronformiga och med refflor försedda kulor, som han hade försökt. De kulor, med hvilka kejsargardet är försedt, hafva form och storlek ungefär af en lombardisk hasselnöt. Men han har redan proberat en annan kula, som är beräknad på att göra luften det minsta möjliga motstånd, och se! blott styrkan af en enda pust igenom ett blåsrör var tillräcklig att drifva kulan in i väggen.

Slutligen får nämnas, att Minié icke helt och hållet blifvit utan belöning. Han bar ett af sina gevär till kejsaren, och det utlåtande denne gaf öfver uppfinningens brukbarhet bestod i öfversändandet af en 20,000 francs not, förlänandet af hederslegionens orden och gevärets införande vid gardet. Allt detta skedde slag i slag, utan ändlöst filtrerande af beslutet genom artillerikommissioner, så som det är bruk annorstädes och synnerligen i England, och så gick det till, att, under det den store Stephenson nedsteg i sin graf utan att finna erkännande, uppfinnaren af miniégeväret nu har att fröjda sig öfver vederbörlig lön och heder.

Charad och Logogryf.

"Tillåt, mitt herrskap, att vi nu oss från mitt första vända, ty klockan slår i salen sju, vi få partiet ända.

All väntan blir de unga lång, det må ej någon klandra, låt oss fördenskull snart i gång försöka få mitt andra.

Se'n kunna vi, som ej ha smak att detta nöje dela, emellertid i godan mak, oss roa med mitt hela."

En slik propos i artig ton, af Hennes Nåd, Grefvinnan, antogs med stor acklamation och nigning för Värddinnan.

Och i den muntra kretsen snart stod glädjen högt i taket; i sal'n mitt andra kom i fart, mitt första i förmaket.

Och se'n man, efter öflig sed, fulländat turer vissa,

slog man sig i divanen ned, att logogryfer gissa.

Pro primo den, som följer här, med grundord, likt mitt hela, som, sönderplockadt, innebär hvad vi nu här meddela:

högtidlig stämma, djup och dof, som stege den ur grafven;

en vandrings-man, som ej fått lof nedlagga vandringsstafven,

hvad Frithiof för fjällets örn

tog bort med ägg och ungar;

hvad Hildur, vred, i stadens hörn förödande inslungar;

hvad Troglodyt i jordens famn

gör, såsom råf i kulan;

hvad gjorde, i all helgons namn,

en Tiggarmunk om smulån;

utaf vår jord en fjällklädd trakt,

benämnd Heimkringlas panna;

stormlöpare, som går med makt

att rangskepp öfvermanna;

en, som på träben ganska snällt

modern mazurka stampar,

en marodör, som odlarns fält

afbergar och nedtrampar;

hvad "på sin kant" Baronens dräng

med spänne bär om hatten;

hvad ej behöfs', der Bore, sträng,

lagt silfverväg på vatten;

rumor, med støj och skoj och fläng,

från krogen, Gyllne Tratten;

ett Floras barn, af äkta säg

på vackra blomrabatten,

hvad björnen lät, med mången släng,

dresserad af Mulatten;

i öknens famn en skuggrik äng,

mer kär än gyllne skatten;

station, der krämar'n står på post,

som "gör i" sill och tjära;

det, hvori tant en kostlig kost

för "näbbet" synes bära;

hur allas Pappa, Adam, lik,

han gick, Gymnosofisten;

det, hvarpå skräflaren är rik,

midt under tankebristen;

hvad åkren gifver, innan strå't

bär oss fullbordadt hvete;

för liten fogel, lömskt försåt,

med smakligt lockebete;

hvad solen, med sitt gyllne spann,

eu hjelte lik, ses löpa;

hvad ej en rik, men fridlös man,

för allt sitt guld, kan köpa;

hvad, virkadt, kärlekl af din hand,

är blott en blomsterboja;

det, hvarmed fiskar'n når den strand,

der strå'täck't står hans koja;

hvad menskan var, då lifvets strid

ej sälla hjertat nådde;

hvad man må kolla hvarje tid,

då gudlösheten rådde;

hvad, ängsligt egnadt qvinnans drägt,

är en affisch af fjolla;
 en qväfgas, hvarutaf en flakt
 kan plötslig död förvälla;
 en styggelse, der pest och krig
 ha sina offer tagit;
 en Jakobs snikne son, som sig
 på menskohandel slagit;
 hvad Svenskarne från fädrens bygd
 nu syn's i stora flockar;
 hvad Nyman hör's om nykter dygd,
 så han rör Urshults bockar;
 det, hvaraf menskan önskar sig
 en lång och sorgfri kedja;
 de dagar och de år, som mig
 behaga ej och glädja;
 en afmått sats, som läkaren
 vill i patienten truga;
 den nästa, — ovän eller vän —
 som bor i närmsta stuga;
 uti vårt land, en liten stad,
 ibland de mindre kända;
 en luden vän, som vardt så glad,
 när Frithiof återvände;
 slagruta, som åt hunden gaf
 anvisningen på hinden;
 ett troll, som, i sin våta graf,
 gjort sjöman blek om kinden;
 det, hvaruti man narrar ser
 vid gåsmarsch defilera;
 omfamnare, som döden ger,
 blott med att embrassera;
 hvad man bör göra med en häst,
 om han skall ut på isen;
 hvad till att mana i arrest
 är Stockholmska polisen;
 hvad Ixion, den syndabock,
 fick göra jämt med hjulet;
 en medlem i sjöfoglars flock,
 som glad's i väder, mulet;
 hvad i Saharas grifthvalf sänt
 pilgrimer, obesjungen;
 hvad nyss en älsklig bild oss skänkt
 af Svenska Sångarkungen;
 hvad af Apollo skalden är,
 som lyran kan traktera;
 en tillsats, hvaraf vattnet plär,
 champagnen lik, moussera;
 det, hvarmed konstgravörens hand
 en banknot omgifver;
 en Tignarman som i vårt land,
 på anors stige kliver;
 hvad fältskär'n sänker i ett sår,
 för smärtan kall af vana;
 hvad pillens snurra blir, som går
 eliptisk fram sin bana;
 hvad mången möbel fordom blef
 af snickar'n, så den blänkte;
 en man, som, torrskodd, överklef
 det haf, som Faraos dränkte;
 hvad mången, på sin döda mull,
 blef som en äkta christen;
 det, hvaraf snabeln samlas full
 af lata gymnasisten.

Den blifvande kanalen öfver näset vid Suez, till förbindande af Medel- hafvet med Röda hafvet.

Vicekonungen af Egypten har, som be-
 kant, nyligen befullmäktigat en hr von
 Lesseps att bilda ett sällskap för genom-
 grävande af landtungan vid Suez och byg-
 gande af en kanal, som skall förena Medel-
 och Röda hafven. I detta storartade
 företag måste alla nationer vara intresse-
 rade, då nämnde kanal kommer att för-
 korta vägen mellan Europa och Ostindien
 till hälften af hvad den varit förut och
 öppna nya utsigter för alla länders han-
 del. I alla tider hafva handelsförbindel-
 ser egt rum mellan Europa och Ostindi-
 en, men sjelfva vägen för dem har varit
 olika, allt efter som det eller det folket
 företrädesvis haft i sin hand skeppsfarten
 och handeln på de olika världshafven.
 Sedan uppfinningen af kompassen gjorde
 det lätt att kringsegla Godahoppssudden,
 hafva portugisare, holländare, fransmän
 och engelsmän föredragit denna väg till
 Ostindien framför hvarje annan. Försla-
 get att förkorta densamma genom en ka-
 nal öfver näset vid Suez förtjenar obetin-
 gadt bifall. Redan de gamle herrskarne
 i Egypten och alla deras efterträdare haf-
 va med mer eller mindre lyckligt resultat
 egnat detta företag sin uppmärksamhet.
 Då Bonaparte i spetsen för expeditionen
 till Egypten väl satt sin fot på detta land,
 lät han sig genast angeläget vara att upp-
 täcka spåren efter den gamla kanalen.
 Af forntidens skriftställare vet man, att
 de åtskillige furstar, som sökt åstadkom-
 ma en förbindelse mellan de båda hafven,
 först begagnade sig af Nilen som en mel-
 lanlänk, då de i den Sueziska öknens dju-
 pa och lättroliga sand funno ett nästan
 oöfverstigit hinder mot en direkt genom-
 grävning. Detta hinder kan nu mera, till
 följd af vetenskapens framsteg, anses nä-
 stan alldeles försvunnet.

Den gamla kanalen, som gick från Rö-
 da hafvet in i Nilen, "fossa regum" (ko-
 nungarnes kanal) kallad, ledde på Fara-
 onernas, de persiske konungarnes och
 Ptolemeernas tid, in i den Pelusiska Nil-
 armen nära vid Babastis. Romarne un-
 der Hadrianus och araberna under Omar
 ansågo nödigt att gifva åt kanalen en an-
 nan riktning. Enligt mr Le Pères (direk-
 torn för den med egyptiska expeditionen

förenade ingenjöravdelningen) memoirer
 hade man vid "konungarnes kanal" att
 märka 4 särskilda afdelningar, hvilka, in-
 beräknad vägen öfver sjöarne, utgjorde
 tillsammans 33 geografiska mil. Enligt
 Herodots uppgift utgjorde vägen på ka-
 nalen 4 dagsresor. Till följd häraf skul-
 le på hvarje dagsresa endast komma 8
 geogr. mil. Detta låter icke besynner-
 ligt, då man besinnar att på nämnde tid
 nästan endast åror och sällan segel be-
 gagnades vid sjöfarten. Beträffande ka-
 nalens bredd, hafva de gamle skriftstäl-
 larne olika uppgifter. Herodot berättar
 att den var bred nog att rymma två tre-
 roddarskepp som lågo på tvären med
 förstäf mot förstäf. Strabo uppger bred-
 den till omkring 150 fot, Plinius till 100.
 Dessa olika uppgifter låta lätt förklara
 sig, då man antager att kanalen, som
 gick genom högst olika beskaffad terräng,
 omöjligt kunde hafva samma profil öf-
 verallt. Beträffande djupet få vi antaga,
 att det åtminstone till början af arabiska
 herraväldets tid var tillräckligt nog att
 låta kanalen befaras äfven af fartyg som
 gingo på hafvet. Araberna tyckas blott
 hafva befarit den med mindre farkoster.

Ända till år 622 efter Kristus finna vi
 underrättelserna om förbindelserna mel-
 lan de begge hafven mycket otillförlitliga
 och i många hänseenden motsägande
 hvarandra. De bestämda uppgifter, som
 man i detta ämne finner hos Makrisi och
 El Makin, sätta det emellertid utom allt
 tvifvel att kanalen verkligen existerat. Af
 dessa arabiska skriftställare erfar vi, att
 en i närheten af Fostat från Nilen utgå-
 ende och i "fossa regum" (hvilken kali-
 fen Omar åter låtit utgräfvad) inlöpande
 kanal utgjorde en förbindelse mellan Me-
 del- och Röda hafven. Denna kanal,
 som öfver ett århundrade, neml. från år
 644 till år 767, var segelbar, fick små-
 ningom förfalla, förmodligen emedan de
 arabiske herrskarne ogerna sågo att den
 begagnades till ett öfverdrifvet och för
 landet skadligt utförande af dess produk-
 ter. Kalifen Abu Gafar el Mansur lät i-
 genkasta kanalen vid dess utlopp i Röda
 hafvet, för att såmedelst afskåra en re-
 bell, som ville upphäfva sig till herrska-
 re i Mekka, tillförseln af lifsmedel. Äf-
 ven turkarne hafva funderat på att åter-
 ställa denna vigtiga vattenkommunikation.
 Med de mäktiga hjälpmedel vetenskapen

Gravé par Avril 1794 - Panico-graphie Collot D. S. Michel

Staden Suez.

i våra dagar gifver vid handen, blir det lätt att besegra alla hinder som kunna möta ett sådant företag.

Den nu projekterade förbindelsen mellan de båda hafven säges skola bringas till stånd utan något begagnande af Nilen som mellanlänk. Näset vid Suez skall genomgrävas på dess smalaste ställe, i nästan rak riktning. Vid sjön Timeahs stränder skall en rymlig hamn anläggas, och vattenvägarne från Pelusium samt från Suez till så väl Röda- som Medelhafvet skola göras farbara för de största skepp. På detta sätt ämnar man undanröjda de hinder, som naturen upprest mot en lätt kommunikation mellan Europa och Ostindien, och nu omsider åstadkomma ett jetteverk, med hvars utförande Napoleon säkerligen icke skulle försummat öka sitt namns ära, hade icke tvingande omständigheter påskyndat hans återvändande till Europa.

Londons gamla och nya Kött-torg.

Den engelska hufvudstadens invånare hafva för alltid och högtidligt tagit afsked af en af sina äldsta och mest förtroliga vänner. Dess rykte och oumbärlighet var bekant och erkänt af hela England redan för ett halft årtusende sedan. Smithfield-Market är ej mer. Det upphörde vid uppkomsten af ett nytt få- och kött-torg för tre millioner af de största köttätare bland menniskor, för hvilkas köttsmältnings-förmåga vi hafva i sanning storartade bevis liggande framför oss i statistiska siffror. Så stort, skönt och modernt-fullkomligt detta nya offeraltar än är, än och blir dock det gamla torget en historisk mark för Englands kulturhistoria. Det fulaste af Londons alla torg monopoliserades redan i 11:te århundradet åt St. Bartholomei kloster som ett marknadstorg. Edvard III privilegerade åt citys korporation samma plats för en boskapsmarknad med den bestämmelsen, att sju mil deromkring icke fick hållas någon annan dylik. Således uppvexte bredvid hvarandra marknad och torg till två monopol och florerade och glädde sig öfver dess kraft i hela fem hundra år mot alla reformer och förändringar. Nyligen, sista Julhelgen, upphörde Bar-

tholome-marknaden och torget i sin sekelgamla egenskap.

Emedan Smithfield-Market icke har någon historia utom den, att det alltid mot allt förnuft och oakttadt det ökade tillöppet af menniskor visste att som monopol bibehålla sitt sju miles stora omfång, kunna vi lätt fara öfver detta ämne.

I senare tiden måste i ett rundt tal årligen 400,000 oxar, 1,400,000 får och ett motsvarande antal kalvar, svin och lamm drivas in i detta monopol, för att förvärfva sig rättighet att ombyta egare och under deras händer dö för England. Detta var en högst svår uppgift, i synnerhet den "stora dagen", d. v. s. sista Måndagen före Jul, då på denna plats, som knappt är hälften så stor som kristall-palatset i Sydenham, inom några timmar alla de ofantliga köttmassor, som London begnar, för att göra Julen "comfortable", indrefvos, försälldes och åter genom oändliga labyrinter af gator, vagnar och menniskor måste utdrivas. Förre året köptes och såldes på denna plats och denna dag, under några timmar på förmiddagen, nära 6,000 oxar, 35,000 får och ett motsvarande antal kalvar, lamm och svin. De scener, som nätterna till hvarje Londoner Söndag förete, för att tidigt Måndags morgon förse nära tre millioner menniskor under åtta dagar med kött, höra till det besynnerligaste och äfventyrligaste, som man i vårt århundrade någonstädes kan uppvisa.

Ångfartyg från Rotterdam, Hamburg och danska hamnar, från Berwick, Leith, Dundee, Aberdeen och Inverness i Skottland, — jernbanor från norra och mellersta distrikten — samt slutligen och synnerligast drivvare till fots från grannskapet bilda hvarje Söndags afton en verklig belägringsarmé kring London, för att vid midnatt intränga från alla sidor på en gång. I den förfärligaste oreda af smuts, dimma, facklor, eder, hundskall, grymtande svin, bölande oxar, bråkande får och kalvar, pisksmällar, käppslungar, knuffas och trängas jättelika, smutsiga, vilda och barbariska menniskor så hoppackade om hvarandra, att endast handfasta, atletiska slagtare, som från alla kanter ila åstad i mörka natten i sina enspånnare, kunna tränga sig fram med sina insmorda kläder och öfvernaturligt starka lemmar, utan att blifva krossade.

Det är en ren omöjlighet att förklara, huru boskap och menniskor, facklor och smuts, hundar, piskar och påkar bära sig att ända till middagen klockan ett komma derifrån med helt skinn och att åter på åtta dagar förvandla Smithfield-torget till en smutsig ödemark. Det är lag, öfning, rutin, bruk och vana i detta chaos. Smithfield-drifvarne äro ett eget slags väsen (man kan knappt säga menniskor). De sönderfalla i tvenne helt olika arter: "Försäljningsdrifvarne och kött-drifvarne." Förstnämnda slaget befattar sig uteslutande med att drifva boskapen in till och sistnämnda ut ifrån marknadsplatsen och dess olika afplankningar. Försäljningsmännen äro ett tredje slags väsen. Efter marknaden forsvinna de hvarje gång, för att nästa midnatt mellan Söndag och Måndag åter visa sig. De hafva hvarken boskap eller lador, hvarken hus, hustru eller barn och existera blott i och för sina affärer. De känna på ett hår alla boskaps-gödare och leverantörer i konungariket och alla Londons slagtare, så väl köpare och säljare, våga aldrig att göra bekantskap och ännu mindre affärer med hvarandra, utan medverkan af dessa högre väsenden. Säljare gifver med glädje sin halfva krona på hvarje nötkreatur till försäljningsmannen (*salesman*), emedan förut gjord erfarenhet lärer, att han, genom omedelbar försäljning till slagtarne, alltid förlorar tre gånger så mycket som den allvetande mellanpersonen kostar honom.

Smithfield-bankiren är också en besynnerlig figur, som för den oinvigde tyckes vara likaså öfverflödlig som försäljningsmannen, emedan man i sin okunnighet kunde föreställa sig, att det vore förnuftigare och enklare, att slagtaren betalade direkte till säljaren. Smithfield-bankiren mottager det penningbelopp, för hvilket slagtaren har köpt, af den senare, för att betala det, icke som man kanske kunde tro till försäljningsmannen (*salesman*), utan till den verkliga egaren. Den verkliga säljaren eller egaren, ofta boende djupt inne i landet eller till och med utom detsamma, konsignerar sina varor till sin bankir, som lofvar honom säkerhet. För denna betalar han gerna de temligen betydliga afgifterna. Efter afslutad handel öfverlemnar försäljningsmannen åt "utdrifvaren" den bestämda, ofta bland tusende instufvade, lefvaude varan, på hvil-

ken handling de lurfviga smutsiga hundarne med brinnande ifver hafva ett skarpt öga. I samma ögonblick drifvarne gripa tag i oxen, springa hundarne pilsnabbt omkring, för att alltid vara tillhands att hugga tänderna uti på rätta stället, så att hundar och menniskor af facket systematiskt förena sig, för att åstadkomma detta underverk. Att bland många tusende tätt hopträngda djur uttaga 10, 20 till 30 stycken och derefter transportera dem genom labyrinter af gator, uti hvilka icke sällan alla slags åkdon, hundratals hästar, oxar och får hoptrasslas till oupplösliga härfvor, för att drifva dem till de olika slagthusen, — äfven det är hjeltedat, det är en konst, ett under, som i denna sfer ännu icke funnit sin Homer blott därför, att menskliga slagtningsarnes skalder icke kunnat hinna så långt som till slagtare och deras drifvare.

Det borde kanske icke vara utan intresse att veta, att mången Smithfieldsbankir på en enda Måndag mottager 40,000 pund sterling eller ungefär 800,000 R:dr R:gs och att slagtarne öfverhufvud utbetala 8 millioner pund (ungerfär 150 millioner R:dr R:gs) årligen till dessa bankirer, och låta därför betala sig af Londons invånare nära det dubbla beloppet.

Det är bekant, att man i årtal arbetade på det monopoliserade Smithfieldstorgets störtande, utan att kunna komma åt den mäktiga, rika City-korporationen, änskönt olägenheter från hvarje Söndags afton tills hvarje Måndags eftermiddag höjde sina hundratusentals rop. I England måste nöden alltid blifva som störst, innan hjälpen kommer. Det är ett af de mest reformfiendtliga länder. Engelsmännen höra till medeltidens folk mera än något annat på hela jorden, i det hvarje reform förolämpar de mäktiges och rikes privilegier och förmåner. Alldenstund nu de rike, privilegierade och gynnade regera, låta de lungt olägenheter hela tio, ja hundra åren höja sina rop till himmelen utan att röras. Först år 1835 vågade parlamentet att skaka på det 500 åriga Smithfield-marknads-monopolet. Det tillät under vissa omständigheter att sälja slagtboskap äfven på andra ställen. I följd häraf riskerade en stenrik engelsman, Perkins, flera hundra tusen pund till

grundläggande af ett nytt boskapstorg i norr af staden (Islington).

(Forts.)

Från Constantinopel.

För några dagar sedan hade vi här ett så ihållande snöfall och vinden blåste derunder så iskallt från nord, att man nästan kunde tro sig försatt till Tyskland. Staden äfvensom de kringliggande bergen och dalarne voro betäckte med snö; dock varade denna vinterskrud icke länge. Snön förvandlades till vatten och kvarlemnade intet annat än en mörja på gator och vägar, som gjorde det nästan omöjligt för fotgångare att lemna sina boningar. Detoaktadt företer hufvudgatan i Pera en mycket liflig bild. Trupper från alla zoner och af alla vapen, engelsmän och fransmän, landtrupper, matroser och marinsoldater synas i brokig blandning emellan de talrika egyptiska, tunesiska och albaniska trupperne, hvilka under senare tiden här blifvit sammandragne. Deremellan framträda då och då de med hög packning af kol lastade kamelerna, de med guldsnideri öfverlastade *Aratas* (kuskar) och de bredhjuliga, med bufflar förspände bagagevagnarne för de engelske, franske och turkiske trupperne. I förbigående vill jag här nämna, att också Constantinopel har sina jul- och nyårs-utställningar, nemligen en exposition af föremål af de elegantaste och begärligaste varor, som passa till gåfvor för dessa dagar; det är naturligt att utställningen är inrättad på franskt manér. De gamle turkarne stodo som barn framför fenstren och gåfvo genom höga utrop sin förundran tillkänna öfver de eftergjorde blommorna af gas och siden, frukterna och dockorna.

Ni har väl redan hört talas om de beständigt mer tilltagande lönnmorden i förstäderna Galata och Pera, hvilka nästan hvarje natt föröfvades på europeer af alla stånd och nationer. I början tillskref man dessa lönnmord politiskt eller religiöst hat. Men man har i senare tiden öfvertygat sig, att här existerar ett formligt mördareband. En tillfällighet ledde till denna upptäckt. En polack, vid namn Glabacz och en italienare Pisani bodde tillsammans i ett rum. Den

10 Januari om morgonen kom italienaren mycket misslynt hem och berättade sin kamrat på förfrågan om orsaken, att han i Galata hade i spel förlorat allt sitt mynt och derjemte varit tvungen att hos värden pantsätta sin klocka, hvilken, som ett minne af hans mor, hade för honom ett mycket dyrbart värde. Värdens namn hade han glömt, men, för att igenkänna huset, hade han utanför med sin pennknif skurit ett stort kors i trävirket öfver dörren. Om eftermiddagen klockan 3 begaf sig Pisani i väg, för att återlösa sitt ur. Om aftonen kom han icke tillbaka. Polacken, oroad öfver hans uteblifvande, går följande morgon för att uppsöka sin väu i Galata. Emedan han icke förtärt något, träder han in i en bod, låter gifva sig ett glas rom och gifver värden en piaster, på hvilken han får flera paras tillbaka. Bland dessa varseblir han en, på hvilken hans kamrat eftermiddagen förut med nageln ingräft sitt namn. Han frågar värden efter sin kamrat, men får till svar, att han alls icke känner honom. Men då Glabacz lemnar huset, ser han öfver dörren det kors, om hvilket Pisani hade talat. Detta bringar hans misstänka till visshet och då han råkar en trupp kawasser, hvilka just transporterade 14 lik, som de åter hade funnit i Galata, meddelar han dem sina misstänkar. Värden häktas, huset genomsökes och tydliga spår till utöfvade brott finnas. Äfven fick man tag i en annan komplot. Fångslingar fortfara ännu, ty mördarebandet skall bestå af 20 personer, dels karlar, dels liderliga qvinnor.

Kaleidoskop.

Hundraårig. I Vindum socken vid Wiborg lefver en gumma, Ingar Marg. Andersdotter, som är född i Lysgaard socken d. 1 Nov. 1750 och alltså öfver 104 år gammal. Utom synen, som i sednare åren blifvit svag, har hon fullkomligt sina sinnens bruk samt eger ett otroligt minne. Hennes helsa är god och hon arbetar flitigt, samt är vida raskare än hennes dotter och svärson, som äro 70 år gamla.

Öknens vid Suez.

Ny

PRENUMERATIONS ANMÄLAN

å

Illustrerad nyaste Söndagsmagasin,

IX årgången.

Emedan ett ganska ringa antal finnes kvar af kompletta exemplar från årets början, anmäles härmed till ny prenumeration a de återstående åtta månaderna, från början af Maj månad till årets slut.

Den öfver all förväntan strykande afsättning Söndagsmagasinet detta år funnit, torde vara det bästa vitsord för denna veckoskrift, och änskönt utgifvaren icke sparat hvarken möda eller kostnad för att äfven göra sig deraf förtjent, torde dock enligt all sannolikhet den återstående delen af året erbjuda ämnen, som komma att göra Söndagsmagasinet ännu intressantare.

Som en större upplaga är gjord af Följetongen än sjelfva Hufvudbladet, erhålla nya prenumeranter de utkomne numren af den påbörjade berättelsen, "Minnigrey", ända från början.

Alltså anmäles till prenumeration på återstående delen af året fr. o. m. N:o 19, som utkommer den 6 Maj, till årets slut (tillsamman 34 nummer) mot 4 R:dr 32 sk. Banco, postförvaltare-arvodet inberäknadt.

De som ämna prenumerera böra så fort som möjligt inkomma med sina requisitioner, att det ej åter må hända, att äfven denna upplaga blir för liten.

Prenumeration mottages å alla Postkontor och Boklädor samt hos utgifvaren.

Göteborg i April 1855.

C. Petersen.

Nästa N:o utgifves den 22 April.

Härmed följer Bihanget: "Minnigrey", pag. 67—74.

C. PETERSENS OFFICIN 1855.